

¿Cal renunciar a ser?

CARLES DUARTE

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 1.06.09

Tendim a considerar que el que és natural és que les coses no canviïn o que ho facin d'una manera lenta i gradual. Ens provoca vertigen la percepció que el que ens envolta un dia deixarà de ser com és avui. Però, en la política, com en altres aspectes de la vida, l'aparent persistència de les coses de vegades amaga o dissimula transformacions profundes. Ho hem constatat d'una manera contundent en episodis com la caiguda del Mur de Berlín i l'esfondrament de la Unió Soviètica, que, vistos des de fora, semblaven esdeveniments precipitats però que, en realitat, eren fruit d'uns moviments de fons que no responien a una improvisació, sinó a un canvi de model.

És evident que la crisi econòmica està generant alteracions substancials en el funcionament de la societat. Però també és força notori que, en les relacions entre Catalunya i Espanya, l'escenari es mou. Ho constatem perquè, més enllà del Tercer Congrés Catalanista, dins del nacionalisme es produeix una efervescència d'iniciatives i plataformes, nétes de la darrera legislatura del president Aznar i filles de l'explosió d'anticatalanisme que va desencadenar el debat estatuari, i de la manca de determinació del president Zapatero a l'hora de parar els peus als qui des del PP o des d'altres estaments mantenen viva una croada obstinada contra el pacte amb l'Estat que fonamentava el nou Estatut.

El president Montilla ha parlat de desafecció per referir-se a la decepció dels catalans en adonar-se de la incomprensió espanyola davant de les aspiracions de Catalunya. De fet estem vivint un ressorgiment del discurs

unitarista espanyol que semblava que havíem aconseguit deixar enrere. Tornen a sorgir les veus enyorades de l'Espanya franquista que només entenen un encaix entre Catalunya i Espanya que parteixi de la premissa que els catalans han de deixar de ser com són. Es tracta d'homogeneïtzar, d'espanyolitzar tant com sigui possible la societat catalana. El resultat és, com a reacció, l'enfortiment de l'independentisme, la crisi de l'esperit de reconciliació que respirava la transició i que reflectien els successius estatuts. I l'escenari no canviarà si el Govern de Zapatero no es decideix a tallar de soca-rel qualsevol acusació a Catalunya d'insolidaritat, qualsevol perversa presentació de la realitat catalana com si es perseguís pel carrer la gent que hi parla en castellà...

Certament la publicació de les balances fiscals, insistentment reclamada, va representar un gest del Govern espanyol en la bona direcció. Però no n'hi ha prou. I el desenllaç de la negociació del finançament i la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut poden reconduir la desconfiança actual o bé agreujar l'allunyament. En tot cas des de Catalunya s'imposa una resposta de dignitat i d'unitat.